

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI - THSK ÇOCUK VE
ERGEN SAĞLIĞI DAİRE BAŞKANLIĞI - THSK
ÇOCUK VE ERGEN SAĞLIĞI DAİRE BAŞKANLIĞI
EVRAK BİRİMİ
05.08.2014 14:46 - 2014.5789.124 / 610
00004418527

7/21492
6K/160

Sayı : 67414668-610
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevaplandırılması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 24.04.2013 tarih ve 43452547-120.00-119887sayılı yazınız

Muş Milletvekili Demir ÇELİK tarafından verilen “Yeni doğan tarama formlarına ilişkin” 7/21492 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Sağlık Bakanı

EKLER:

1- Soru önergesi cevabı (2 sayfa)

Muş Milletvekili Sayın Demir ÇELİK tarafından verilen “Yenidoğan tarama formlarına ilişkin” 7/21492 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

Yeni doğan bebeklerin hasta olup olmadığının anlaşılması için hazırlanan “yeni doğan tarama formları” hasta mahremiyetini ihlal edici bölümler içerdiği kamuoyuna yansıyan bilgiler dâhilindedir. Yeni doğan bebeğin evlilik içi mi yoksa evlilik dışı mı olduğuna dair soruların bulunduğu form, ayrıca çocuğun dini ile ilgili bölümler içermektedir. Bununla beraber bebeğin dinini sorulduğu alana, ancak 6 harfin yazılabileceği ve örneğin dini “Hristiyan” olan birinin istese de bu bölümü dolduramayacağı iddia edilmektedir. Yeni doğan taraması, doğumsal metabolizma hastalıklarının bir kısmın da erken tedavi ile geriye dönüşümü olmayan kalıcı hastalıkların ya da ölümün önlenmesi için gerçekleştirilen bir taramadır. Bu açıdan hiçbir veri çocuğun doğmuş olması dışında zorunlu tutulmamalıdır. Yeni formlar, önceki formlara göre bu duruma aykırı bölümler içermektedir. Yeni formlarda bebeğin babasının T.C. kimlik numarası, evlilik içi olup olmadığı, dini gibi bebek için tıbben gerekli olmayan bilgiler istenmektedir. Özetlediğim bu gelişmeler nazara alındığında aşağıdaki sorularımın cevaplanması hâsıl olmuştur.

SORU 1- Amacı yalnızca yeni doğan bebeğin sağlık durumunu kontrol etmek olan bir formda, bebeği tıbbi olarak ilgilendirmeyen soruların sorulmasının gerekçeleri nelerdir? Bu bilgiler 3. Şahıslarla veya herhangi bir kurumla paylaşılmakta mıdır? Paylaşıyor ise bunun gerekçeleri nelerdir?

CEVAP 1- Doğum istatistikleri bir ülkenin vatandaşlarına sunacağı hizmetlerin planlanmasında, organizasyon ve sunumunda kritik öneme haiz bilgilerdir. Ülkemizde doğum istatistikleriyle ilgili verilerin daha hızlı, daha doğru ve vatandaşın işini kolaylaştıracak şekilde konuyla ilgili tüm kamu organlarının kullanabileceği şekilde elde edilebilmesi konusundaki çalışmalar ilgili tüm kurumların katılımıyla sürdürülmektedir. Doğum kayıtlarının bebeğin doğduğu andan itibaren yapılması ve bundan sonraki işlemlerin bu kayıt üzerinden yürütülmesi pek çok kurum ve kuruluşun yürüttüğü işlemlerde önemli kolaylıklar sağlayacaktır.

Doğum Kayıt Bildirim Sistemi için; Ulusal Yenidoğan Tarama Programı Yazılımı ve aynı programda kullanılan Topuk Kanı Örneği Kâğıdı, nüfus kayıt ve istatistik işlemlerinde kullanılabilecek şekilde Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ve Nüfus Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile birlikte yeniden düzenlenmiştir. Topuk Kanı Örneği Kâğıdında; ailenin adres ve iletişim bilgileri, kan numunesi alınma zamanı, kan numunesini alan kurum, il ve personel), anne-baba, bebek kimlik bilgileri ile doğuma dair (bebeğin doğum yeri, doğum tarihi ve saati, cinsiyeti, doğumun gerçekleşme şekli, bebeğin doğum ağırlığı ve gebelik haftası, bebeğin doğum sırası, annenin canlı doğum sırası) bilgiler yer almaktadır. Form bütünüyle doldurulduğu takdirde, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununda önümüzdeki aylarda yapılacak değişiklik sonrasında aileler nüfus cüzdanı çıkartmak için nüfus idaresine gitmek zorunda kalmayacaktır. Bu durumda bebeğin nüfus cüzdanı ailesinin adresine doğrudan gönderilecektir. Topuk kanı örneği kâğıdındaki bilgiler hiçbir şekilde şahıslar veya herhangi bir kurumla paylaşılmamaktadır. Sadece kendisine girme yetkisi verilen sağlık personeli web tabanlı sisteme girebilmekte ve topuk kanı örneği kâğıdındaki bilgileri sisteme kayıt etmektedir.

SORU 2- Yaşandığı iddia edilen bu durum sizce de hastanın mahremiyet hakkını ihlal etmiyor mu?

CEVAP 2- Yukarıda da anlatıldığı üzere hasta mahremiyeti ihlal edilmemektedir. Çünkü topuk kanı örneği kâğıdındaki bilgiler hiçbir şekilde şahıslar veya adı geçenler dışında bir kurumla paylaşılmamaktadır.

SORU 3- Bahsi geçen formda bebeğin babasının T.C. kimlik numarasının yazılması gereken alanın zorunlu olarak doldurulması gereken bir alan olduğu iddia edilmektedir. Bu iddia doğru ise gerekçesi nedir?

CEVAP 3- “Bebeğin evlilik içi veya evlilik dışı doğduğu ve bebeğin dini ile ilgili sorular” hali hazırda yürürlükte olan nüfus işlemleri mevzuatında yer almaktadır ve Nüfus Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün talebi ile kan örneği kâğıdında yer almıştır. Bebeğin annesinin mi, babasının mı soyadını alacağı bu cevaba göre belirlenmektedir. Baba T.C kimlik numarası bilinmiyor ya da beyan edilemiyorsa baba uyuğu bölümünde “bilinmiyor” işaretlenmekte ve bu durumda baba T.C. kimlik numarası istenmemektedir.

Dini kısmı doldurulurken kâğıdın tasarımından kaynaklanan güçlük nedeniyle en kısa ifadenin kullanılması önerilmiştir. (Müslüman yerine İslam, Hristiyan yerine İsevi vb). Yine de harflerin kutu sayısını aştığı durumlarda ilk karakterden başlayarak kutu sayısı kadar harf alana girilebilmektedir. Gerek bebeğin evlilik içi veya evlilik dışı doğduğu kısmına, gerek dininin girileceği kısmına herhangi bir bilgi girişi zorunlu değildir. Bahsedildiği şekilde 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununda öngörülen değişiklik gerçekleştikten sonra bebeğinin nüfus kâğıdının ev adresine gönderilmesini isteyen ailelerin bu alanlardaki bilgileri doldurtmaları gerekecektir.

SORU 4- Yeni doğan bebeği ve doğum yapan kadını sağlık hizmetleri alabilmeleri için baba T.C.’sine zorlamak sizce de cinsiyetçi bir uygulama değil midir?

CEVAP 4- Baba T.C kimlik numarası bilinmiyor ya da beyan edilemiyorsa baba uyuğu bölümünde “bilinmiyor” işaretlenmekte ve bu durumda baba T.C. kimlik numarası istenmemektedir. Bu nedenle cinsiyetçi bir uygulama söz konusu değildir.

İlginize teşekkür ederim.